

ประกาศรับสมัคร เอกสารร่างโครงการวิจัย (Research proposal) รอบที่ 1/2555

1. ประเด็นและขอบเขตงานวิจัย

การประกาศรับสมัคร เอกสารร่างโครงการวิจัย (Research proposal) รอบที่ 1/2555 มีประเด็นที่เปิดรับสมัคร โครงการวิจัยในขอบเขตนี้คือการ ประเมินผลมาตรการของนโยบายแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ที่ต่อไป

(1) การศึกษาผลของการดำเนินมาตรการ/นโยบายในระดับพื้นที่

ความสำคัญ: เน้นที่การศึกษา การดำเนินงานด้านมาตรการ/นโยบาย ทั้งนโยบายที่มาจากพื้นที่ และนโยบายที่เชื่อมโยงกับกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ขอบเขต

- การศึกษากระบวนการดำเนินมาตรการ/นโยบายที่พื้นที่เริ่มต้นดำเนินการ รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นของมาตรการในการจัดการปัญหา
- การศึกษากระบวนการดำเนินมาตรการ/นโยบาย ที่ปรับประยุกต์มาจากกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงาน
- กระบวนการควบคุมปัญหาในระดับพื้นที่ เช่น การบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษามีความครอบคลุมได้ตั้งแต่ ระดับชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับภูมิภาค

(2) เส้นทางไปสู่ความยากจนจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สุรากับความยากจน /ผลกระทบค่าใช้จ่ายที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์)

ความสำคัญ: เน้นที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับความยากจน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นของมาตรการในการจัดการปัญหา

ขอบเขต

- ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับความยากจน อาจจะเป็นลักษณะเป็นเหตุเป็นผล ในทิศทางเดียว, ความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์สองทิศทาง, ความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นปัจจัยเสริม/ปัจจัยกระตุ้น และความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นอุปสรรคต่อการแก้ปัญหาความยากจน
- ความหมายของความยากจน ครอบคลุมได้ตั้งแต่ ความยากจนทั้งมิติของทรัพย์สิน (รายได้ รายรับ ทรัพย์สิน รายจ่าย หนี้สิน) ในมิติของโอกาสและศักยภาพ (การศึกษา สุขภาพ การประกอบอาชีพ การขาดงาน) และในมิติของอำนาจและการมีส่วนร่วม โดยครอบคลุมถึงต้นทุนทางโอกาสที่สูญเสียไปจากความยากจนด้วย

- ขอบเขตของความยากจน ครอบคลุมได้ตั้งแต่ระดับบุคคล ครั้วเรือน ชุมชน และสังคม
- ขอบเขตของผลกระทบ(บวกและลบ)จากเครื่องต้มแอลกอฮอล์ ครอบคลุมได้ตั้งแต่ ค่าใช้จ่ายในการซื้อหาเครื่องต้ม มูลค่าความเสียหายของผลกระทบนั้นๆ ค่าใช้จ่ายในการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้น การสูญเสียโอกาสในการแก้ปัญหาความยากจน รายได้ที่เกิดจากการผลิตการขายเครื่องต้มแอลกอฮอล์
- ขอบเขตของการบริโภคเครื่องต้มแอลกอฮอล์ ครอบคลุมได้ตั้งแต่การดื่มของตนเอง การดื่มของคนในครอบครัว การดื่มของเพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน ไปจนถึงการดื่มของคนแปลกหน้า
- ขอบเขตของมาตรการในการจัดการปัญหา ครอบคลุมได้ตั้งแต่มาตรการที่มีเป้าหมายที่การควบคุมการบริโภค มาตรการสร้างโอกาสในการไม่ดื่มสุรา มาตรการจัดการลดความเสี่ยงและ จำกัดความเสียหายของการดื่มสุรา ไปจนถึงมาตรการที่หาทางออกเชิงยุทธศาสตร์ของการจัดการปัญหา เช่น การสร้างอาชีพเสริม การปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบทางการเกษตรและทรัพยากรเชิงโครงสร้างสำหรับการผลิตและขายเครื่องต้มแอลกอฮอล์ ในช่องทางอื่นๆ

(3) สุรานอกระบบภาษี

ความสำคัญ: เน้นที่การศึกษา “รูปแบบการดื่ม” และ “รูปแบบการเข้าถึง” เครื่องต้มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี

ขอบเขต

- เป็นการศึกษาในรูปแบบการดื่ม (ประเภทเครื่องดื่ม, ปริมาณที่ดื่ม, ปริมาณดีกรี, สถานที่ดื่ม ฯลฯ) รูปแบบการเข้าถึง (การซื้อ, การได้รับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, แหล่งจำหน่าย, ระยะทางในการเข้าถึง ฯลฯ) เครื่องต้มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษีในพื้นที่
- พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษามีความครอบคลุมได้ตั้งแต่ ระดับชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับภูมิภาค

(4) ผลกระทบจากเครื่องต้มแอลกอฮอล์

ความสำคัญ: เน้นที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคเครื่องต้มแอลกอฮอล์กับผลกระทบจากเครื่องต้มแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ โดยมองทั้งผลที่เกิดขึ้นแบบเฉียบพลันและผลที่เกิดขึ้นในระยะยาว

ขอบเขต

- มองในมุมผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับบุคคล ทั้งในกลุ่ม เด็กและเยาวชน, วัยทำงาน, กลุ่มผู้หญิง, กลุ่มชาติพันธุ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มองในมุมผลกระทบที่เป็นรูปแบบความรุนแรงและเสี่ยงต่อการเกิดปัญหา ทั้งทางด้านสุขภาพ การเกิดอุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท ปัญหาในครอบครัว ปัญหาในการทำงาน ปัญหาความรุนแรง อาชญากรรม อุบัติเหตุ เป็นต้น
- การศึกษาผลกระทบเชิงเศรษฐกิจของปัญหาเครื่องต้มแอลกอฮอล์ เพื่อให้เข้าใจขนาดของปัญหา และผลกระทบในภาพเชิงเศรษฐกิจ

(5) การศึกษาประเด็นการตลาดและการโฆษณา

ความสำคัญ: เน้นงานที่ศึกษา “ผล” ของการรับรู้กิจกรรมการตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของประชากร โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนทั้งที่ดื่มและยังไม่ดื่มสุรา

ขอบเขต

- ผลลัพธ์ที่ต้องการวัดผล ครอบคลุมได้ตั้งแต่ อัตราการรับรู้ (awareness) การจดจำข้อความได้ (recall) ความชื่นชอบ (liking) ทักษะคิดต่อการดื่มโดยรวม ทักษะคิดต่อเครื่องดื่ม ทักษะคิดต่อผู้ผลิต ทักษะคิดต่อตัวแสดงและเนื้อหา พฤติกรรมการบริโภค จนถึง ความคาดหวังในการบริโภคในอนาคต
- ขอบเขตของผลลัพธ์อาจจะเป็นระดับบุคคล กลุ่มเพื่อน ไปจนถึงมหภาค และเป็นตั้งแต่ผลในระยะสั้นไปจนถึงผลสะสมในระยะยาว
- ตัวแปรของการรับรู้ เป็นทั้ง ระดับการเปิดรับสาร (exposure), อำนาจของข้อมูล (influence of content) ผู้ส่งสาร และการตีความหมายของผู้รับสาร
- กิจกรรมการตลาด ครอบคลุมได้ตั้งแต่ การตลาดในสื่อดั้งเดิม (โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกลางแจ้ง) การตลาดในสื่ออิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่ (เว็บไซต์ เครือข่ายทางสังคม โทรศัพท์มือถือ) การให้ทุนอุปถัมภ์ (กีฬา ดนตรี งานวัฒนธรรม) การทำการตลาดในสถานที่ขาย (การตกแต่ง การลดราคา เงื่อนไขการขาย) ไปจนถึงการโฆษณาบนบรรจุภัณฑ์ และ Corporate Social Responsibility (CSR)
- เนื้อหาของการทำกิจกรรมการตลาด ครอบคลุมได้ตั้งแต่ สินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่ม สินค้าที่ใช้ชื่อและตราเดียวกัน ไปจนถึง ชื่อและตราสัญลักษณ์ของผู้ผลิตผู้นำเข้า ผู้จำหน่าย(ร้านขายปลีก ร้านอาหาร สถานบันเทิง)
- ประเด็นที่ต้องการเป็นพิเศษ การตีความหมายของการโฆษณาแอบแฝง เช่นการปรากฏตราสัญลักษณ์ของสินค้าหรือผู้ผลิต

(6) ประเด็นอื่นๆที่ยังเป็นส่วนขาดของความรู้ทางวิชาการในการจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ เช่น

- การค้าและการตลาดระหว่างประเทศ

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) นักวิจัยเลือกประเด็นการศึกษาที่สนใจ และ เขียนข้อเสนอประเด็นวิจัย/เอกสารเชิงหลักการกรอบแนวคิดการวิจัย (Concept paper) (2 – 4 หน้า) เสนอศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
- 2) ศูนย์วิจัยปัญหาสุราพิจารณาคัดเลือกเบื้องต้น และ แจ้งผลการพิจารณาคัดเลือกเบื้องต้นให้ผู้วิจัยทราบ
- 3) กรณีที่ผู้วิจัยผ่านการคัดเลือกเบื้องต้นจากการพิจารณากรอบแนวคิดการวิจัย ให้ผู้วิจัยเขียนโครงร่างการวิจัย (Proposal) ให้สมบูรณ์ (ซึ่งประกอบด้วย การทบทวนวรรณกรรมที่ครอบคลุมครบถ้วน การออกแบบการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสมชัดเจน การสุ่มตัวอย่าง (ถ้ามี) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น) นำเสนอศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

- 4) ศูนย์วิจัยปัญหาสุรานำโครงการการวิจัยเข้าสู่กระบวนการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิตามระเบียบ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
- 5) ศูนย์วิจัยปัญหาสุราจะแจ้งผลการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิให้นักวิจัยทราบ
- 6) กรณีที่ผู้วิจัยผ่านการคัดเลือกโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ศูนย์วิจัยปัญหาสุราจะเชิญนักวิจัยทำสัญญา
- 7) นักวิจัยเริ่มดำเนินการวิจัยตามโครงร่างการวิจัยที่นำเสนอ พร้อมปรับแก้ไขตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
- 8) นำเสนอความคืบหน้าระหว่างทำการศึกษา, รับฟังข้อเสนอแนะ, ปรับแก้ตามความเหมาะสม
- 9) นำเสนอรายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณ์ พร้อมส่งรายงาน, รับฟังข้อเสนอแนะ, ปรับแก้ตามความเหมาะสม
- 10) ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ รายงานฉบับลงวารสาร 10 – 15 หน้า และ เอกสารข้อเท็จจริง (Fact sheet) 3 – 4 หน้า
- 11) ร่วมแถลงข่าวผลการศึกษาในเวทีที่ศูนย์วิจัยปัญหาสุราจัดให้
- 12) ระยะเวลาการดำเนินงานตั้งแต่ทำสัญญาจนรายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณ์รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 1 ปี

3. ผลผลิต

- รายงานการศึกษาระดับสมบูรณ์
- รายงานฉบับลงวารสาร 10 – 15 หน้า
- เอกสารข้อเท็จจริง (Fact sheet) 3 – 4 หน้า

4. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

- เกิดการนำมาตรการและองค์ความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ในการให้ความรู้แก่ผู้กำหนดนโยบาย ประชาชน นักวิชาการ และ สื่อมวลชน ตลอดจนใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย
- เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่/ชุมชนต่างๆ

5. งบประมาณ

- โครงการขนาดเล็กโครงการละ ไม่เกิน 100,000 บาท
- โครงการขนาดกลางไม่เกินโครงการละ 500,000 บาท
- โครงการขนาดใหญ่ไม่เกินโครงการละ 1,000,000 บาท

6. เงื่อนไขเวลา

- โครงการขนาดเล็ก ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 6 เดือน
- โครงการขนาดกลางและขนาดใหญ่ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 12 เดือน